

ROZDZIAŁ 1

Uwagi wstępne

Ryzyko jest związane z niemalże każdym rodzajem działalności człowieka:

- przy planowaniu urlopu – ryzyko słabej pogody;
- przy wyjściu do kina – ryzyko braku wolnych miejsc;
- gdy facet się oświadcza dziewczynie – ryzyko odmowy.

Wiele ryzyk pociąga za sobą straty ekonomiczne:

- pożar domu – koszty remontu;
- kradzież samochodu – koszt zakupu nowego, itp.

Ubezpieczenie jest (częściową) ochroną przed niepewnością, ryzykiem.

- Ubezpieczenie jest to kontrakt (*polisa*) pomiędzy firmą ubezpieczeniową (*ubezpieczyciel*), a wykupującym polisę (*ubezpieczającym*).
- Ubezpieczający płaci firmie określoną ilość pieniędzy (*składkę*), aby ochronić się przed ryzykiem związanym z pewnym, ściśle określonym zdarzeniem losowym.
- Ubezpieczyciel zobowiązuje się, że w razie zajścia tego zdarzenia i poniesienia szkody przez ubezpieczającego się, wypłaci ekonomiczną rekompensatę straty (*odszkodowanie*).

W chwili zawarcia umowy ani ubezpieczyciel, ani ubezpieczający nie wiedzą:

- czy określone zdarzenie nastąpi;
- kiedy ono nastąpi;
- jaką stratę spowoduje.

Zatem sprzedając polisę ubezpieczyciel przejmuje na siebie ryzyko od kupującego polisę, który z kolei zmniejsza swoje ryzyko. Niepewność i ryzyko to podstawa ubezpieczeń. Gdyby nie było niepewności co do przyszłości, nie byłoby sensu ubezpieczania.

W ubezpieczeniach ważną rolę odgrywają modele stochastyczne, które pomagają odpowiedzieć na następujące pytania:

- Jak wyznaczyć wysokość składki?
- Jaki poziom rezerw potrzebny jest firmie ubezpieczeniowej?
- Czy należy się reasekurować?

Podstawowy podział ubezpieczeń:

- *life* (na życie);
- *non-life* (pozostałe osobowe i majątkowe).

Ubezpieczenia na życie są to kontrakty zapewniające pokrycie finansowych potrzeb wynikłych wskutek zdarzeń w życiu człowieka, takich jak:

- choroba;
- kalectwo;
- dożycie do pewnego okresu (ryzyko długowieczności);
- śmierć (ryzyko przedwczesnej śmierci).

Ubezpieczenia non-life dotyczą:

- osób (wypadki, choroby, itp.);
- własności (przeciwpożarowe, przeciwlamaniowe, samochodowe, itp.);
- zysków (oszustwo, odpowiedzialność cywilna).